

**Силабус
навчальної дисципліни
«Фінанси домогосподарств»**

Ступінь вищої освіти – доктор філософії
Освітньо-наукова програма
 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Рік навчання: 2, **семестр:** 3
Кількість кредитів: 5 (150 год.)
Мова викладання: українська
Підсумковий контроль – диференційований залік
Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Назва курсу	Фінанси домогосподарств
Викладач курсу	ГОРДЕЙ ОКСАНА ДМИТРІВНА, доктор економічних наук, професор
E-mail	oksana_@ukr.net
Консультації	<i>Очні консультації: вівторок, 12.00-13.00, кафедра публічних фінансів</i> <i>Онлайн-консультації за потребою</i>

Коротка анотація курсу. Головною метою викладання навчальної дисципліни «Фінанси домогосподарств» є набуття здобувачами спеціальних знань в галузі аналізу, оцінки планування і прогнозування внутрішніх – на мікро тенденцій функціонування домогосподарств, їх фінансових показників, а також уміння використання набутих знань у практичній діяльності, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки. Метою дисципліни «Фінанси домогосподарств» є підготовка фахівців високого рівня, здатних на високому професійному рівні здійснювати аналітичні дослідження фінансових показників на мікроекономічному рівні, розробляти та впроваджувати на ринку нові фінансові інструменти, надавати аналітичне обґрунтування управлінських рішень щодо підвищення доходів домогосподарств.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Фінанси домогосподарств» є посилення економічної, фінансової та аналітичної підготовки студентів, надання їм необхідних теоретичних знань і практичних навиків для вивчення і об'єктивної оцінки фінансів домогосподарств, сформулювати системний підхід до фінансово-аналітичної діяльності органів, які здійснюють оцінку фінансів домогосподарств в умовах розвитку сучасних фінансових ринків; ознайомити магістрантів з сучасними методами аналізу фінансових ринків, фінансової звітності суб'єктів домогосподарств; навчити ефективно використовувати методи та прийоми аналітичних досліджень у практичній діяльності.

Предметом вивчення навчального курсу виступає механізм фінансового забезпечення домогосподарств.

1. Формат курсу – змішаний.

2. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних концептуальних та методологічних знань та/або професійної практики у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку чи на межі галузей знань або професійної діяльності.

Загальні компетентності:

- Здатність до започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел з відповідним критичним аналізом, оцінкою і синтезом нових і комплексних ідей.

- Здатність до мотивації та досягнення спільної мети із безперервним саморозвитком та самовдосконаленням.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- Здатність до виконання наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на відповідному фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем.

- Здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

3. Результати навчання

Самостійно мислити, генерувати нові ідеї та гіпотези на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження.

Здійснювати повний та різносторонній пошук інформації, її систематизацію та аналіз.

Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.

Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Самостійно формулювати наукові задачі та розробляти стратегії їхнього розв'язання шляхом інтеграції знань різних наукових сфер із застосуванням системного підходу.

4. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (денна)
лекції	26
семінарські заняття	24
Індивідуально-консультативна робота	3
самостійна робота	97

Технічне й програмне забезпечення/обладнання – мультимедійне забезпечення.

5. Політика курсу – дотримання академічної доброчесності відповідно до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ». Політика курсу спрямована на: запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях аспірантів та виконаних завданнях; розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізація самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

6. Схема дисципліни

Години, семестр, тривалість денна	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)

10	<p>Тема 1. Домогосподарства: сутність і тенденції розвитку в сучасних умовах</p> <p>План лекційного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості функціонування домогосподарств. 2. Теоретичні основи та поняття домогосподарств 3. Специфіка фінансів домашніх господарств 	<p><i>Лекції-бесіди,</i> <i>лекції-</i> <i>консультації;</i> <i>Семінари:</i> <i>тестові завдання,</i> <i>доповіді,</i> <i>презентації, усні та</i> <i>письмові відповіді</i> <i>на теоретичні</i> <i>запитання,</i> <i>ситуаційні</i> <i>запитання,</i> <i>запитання</i> <i>понятійного</i> <i>апарату, розв'язання</i> <i>ситуаційних</i> <i>завдань,</i> <i>обговорення</i> <i>наукових</i> <i>публікацій</i></p>	<p>Процес формування фінансів домашніх господарств у країнах, які розвиваються, відрізняється від аналогічного процесу в розвинених країнах, що зумовлено значною вразливістю їхніх фінансових систем до макроекономічних потрясінь, здатних виявлятися у формі валютно-фінансових криз.</p>	5
9	<p>Тема 2. Доходи і витрати домогосподарств як матеріальне втілення фінансових відносин</p> <p>План лекційного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Доходи домогосподарств. 2. Видатки домогосподарств 3. Структура неспоживчих витрат домашніх господарств 	<p><i>Лекції-бесіди,</i> <i>лекції-</i> <i>консультації;</i> <i>Семінари:</i> <i>тестові завдання,</i> <i>доповіді,</i> <i>презентації, усні та</i> <i>письмові відповіді</i> <i>на теоретичні</i> <i>запитання,</i> <i>ситуаційні</i> <i>запитання,</i> <i>запитання</i> <i>понятійного</i> <i>апарату, розв'язання</i> <i>ситуаційних</i> <i>завдань,</i> <i>обговорення</i> <i>наукових</i> <i>публікацій</i></p>	<p>Знати показники номінального та реального доходу, видатків для оцінки рівня можливого заощадження та інвестування домогосподарств.</p>	5
10	<p>Тема 3. Моделі фінансової поведінки домогосподарств і фінансова грамотність населення: аспекти взаємовпливу.</p> <p>План лекційного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансова поведінка домогосподарств. 2. Моделі фінансової поведінки. 3. Фінансова грамотність населення. 	<p><i>Лекції-бесіди,</i> <i>лекції-</i> <i>консультації;</i> <i>Семінари:</i> <i>тестові завдання,</i> <i>доповіді,</i> <i>презентації, усні та</i> <i>письмові відповіді</i> <i>на теоретичні</i> <i>запитання,</i> <i>ситуаційні</i> <i>запитання,</i> <i>запитання</i> <i>понятійного</i> <i>апарату,</i> <i>розв'язання</i> <i>ситуаційних</i> <i>завдань,</i> <i>обговорення</i> <i>наукових</i> <i>публікацій</i></p>	<p>Знати оптимальне співвідношення фінансових ресурсів, які перебувають в розпорядженні домогосподарства, та завдань, які члени домогосподарств за їх допомогою мають вирішувати, визначити моделі їх фінансової поведінки.</p>	5

10	<p>Тема 4. Сутність, мотиви та форми заощаджень домогосподарств</p> <p>План лекційного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Заощадження домогосподарств. 2. Мобілізація заощадження домогосподарств. 3. Види заощаджень населення. 	<p><i>Лекції-бесіди, лекції-консультації;</i></p> <p><i>Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i></p>	<p>Знати, що заощадження домогосподарств є досить неоднорідними, їх класифікують за різними ознаками, найважливішими з яких є: функціональна спрямованість (спонукальні мотиви) заощаджень; характер мобілізації заощаджень; форма здійснення заощаджень</p>	5
11	<p>Тема 5. Управління фінансами домашніх господарств: специфіка та сучасні пріоритети</p> <p>План лекційного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління фінансами домогосподарств. 2. Бюджет домогосподарств. 3. Ефективність використання фінансів домогосподарств. 	<p><i>Лекції-бесіди, лекції-консультації;</i></p> <p><i>Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i></p>	<p>Знати різноманітні методики управління фінансами домогосподарств.</p>	5

7. Система оцінювання

Об'єктами для оцінки знань здобувачем є їх робота на семінарських заняттях та виконаних індивідуальних (самостійних) завдань.

Методи оцінювання здійснюються викладачем і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та індивідуальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни (у сукупності отримується здобувачем 50 балів).

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може отримати 50 балів, які розподілені наступним чином:

На кожному семінарському занятті по 2 бали (максимум 16 бали);

Дві модульні контрольні роботи по 10 балів кожна (максимум 20 балів);

Захист індивідуальної роботи, проходження курсів в Prometheus (врахування неформальнох/інформальної освіти) (максимум 9 балів).

Комп'ютерне тестування – 5 балів

Підсумкове оцінювання знань по дисципліні здійснюється на останньому семінарському занятті під час диференційованого заліку, де здобувач вищої освіти може отримати 50 балів.

Переведення даних 50-бальної шкали оцінювання в 5 – бальну та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Відмінно/	зараховано
80-89	B	дуже добре	Добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	Задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Незадовільно	Не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

8. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1 бал). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Наукові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру / диференційований залік – 50/50%
Вимоги до індивідуальної роботи	Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Оцінюється робота з тими матеріалами, які не задіяні в виконанні здобувачами домашніх завдань. Оцінка проводиться за складовою системи, в тому числі: коментарів до певних тем з зазначених матеріалів; презентацій, підготовлених здобувачем (не менше 7 слайдів) за тематикою, що дотична темі дисертації.
Семінарські заняття	Семінарські заняття проводяться згідно з розкладом у відповідності з планами семінарських занять на основі опрацювання лекційних матеріалів, основної та додаткової літератури (наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану самостійну роботу, демонстрація практичної навички, тощо). Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, у формі виступів здобувачів з доповідями при обговоренні навчальних питань на семінарських заняттях. При оцінці роботи здобувача на семінарському занятті враховується: відвідуваність занять, активна і продуктивна участь на заняттях, вивчення літературних джерел, своєчасне виконання всіх завдань.

<p>Умови підсумкового контролю</p>	<p>Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів. Він проводиться у письмовій формі у вигляді диференційованого заліку. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної підготовки із врахуванням тематики дисертації. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність, становить 50 балів. Сумарна кількість балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами диференційованого заліку. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.</p>
---	--

9. Рекомендована література

Основна:

1. Якушева І.С., Демченко І.В. Фінанси домогосподарств. *Практикум*. Мелітополь: ФОП Силаєва О.В., 2021. 158 с.
2. Handbook on Resilience of socio-technical systems by Matthias Ruth and Stefan Goessling-Reisemann, 2019, Elgar: Cheltenham, UK. 238 p.
3. Social Sciences: Regularities and Development Trends : Collective monograph. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2020. 325 p.
4. Economic Development: Global Trends and National Peculiarities. Collective monograph. Poland: "Publishing House "Baltija Publishing", 2020. 600 p.
5. Social Sciences: Regularities and Development Trends : Collective monograph. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2020. 325 p.
6. Conceptual Aspects Management of Competitiveness the Economic Entities: Collective Monograph. Igor Britchenko & Maksym Bezpartochnyi (eds.). 2019. 326 p.

Допоміжна:

1. Пшик Б. І. та ін. Фінансова безпека домогосподарств в Україні: сучасні проблеми та механізм забезпечення. *Колект. монографія*. Ун-т банк. справи. Львів : Сполум, 2020. 273 с.
2. Юдіна С. В., Гуржий Т. О., Гнеушева В. О. Підходи до регулювання фінансових ресурсів домогосподарств. *Монографія*. Дніпров. держ. техн. ун-т. Кам'янське: ДДТУ, 2021. 233 с.
3. Марина, А., Волкова, Ю. Фінанси домогосподарств в структурі інвестиційних ресурсів країни. Підприємництво та інновації. 2020 (13). С. 104-110. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/356>
4. Hordei O., Patsai B., The Use of Modeling in the Learning Process in the Formation of the Necessary Competencies, *Economic Analysis* 32(2) (2022) 62–72.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: www.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України URL: www.kmu.gov.ua
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: www.mof.gov.ua
4. Офіційний сайт Рахункової палати України URL: www.ac-rada.gov.ua
5. Офіційний сайт Фонду державного майна України URL: <http://www.spfu.gov.ua/ua/>
6. Офіційний сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень URL: <http://www.ibser.org.ua/>

Міжнародні видання:

1. Європейський науковий журнал. URL: <http://www.eujournal.org/index.php/esj>
2. Міжнародний науковий журнал «The Advanced Science Journal». URL:
<http://www.advancedscience.org>